

TAMPEREEN YLIOPISTO
TAMPEREEN ALUEEN IHMISTIETEIDEN
EETTINEN TOIMIKUNTA

Kokouspöytäkirja/
julkinen

Kokousaika: ma 21.10. 2013, klo 10.00-12.00

Kokouspaikka: Kahveri

Läsnä: Ojanen (pj.), Kalli, Surakka, Uusi-Rasi, Kaasinen, Kujala, Eilo
(siht.)

Asialista:

1.Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastus:
Puheenjohtaja avasi kokouksen ja edellisen kokouksen pöytäkirja
tarkistettiin

2.Ilmoitusasiat: Todettiin, että Moodle-järjestelmä otetaan käyttöön
marraskuun kokoukseen 2013. Tunnuksia selvitetään vielä joidenkin
jäsenten osalta.

Ilmoitusasioiden yhteydessä keskusteltiin lausunnon antamiseen liittyvistä
asioista, erityisesti siitä, miten rahoituspäätöstä edeltäviin hakemuksiin tulisi
suhtautua. Sovittiin, että toimikunnan kotisivulle laaditaan asiasta ohje
lausunnonpyytäjille.

3.Lausuntopyyntö 13/2013: ”Mapping cross- and ”sub” –cultural differences
in the perception of emotions from voice and body movements in naturalized
auditive space” (FT, tutkija Teija Waaramaa-Mäki-Kulmala)

Päätös/lausunto: Ei eettisiä ongelmia. Toimikunta toteaa, että kyse on
rahoitushakemuksesta ja toteaa seuraavat näkökohdat, joihin tutkijaa
pyydetään kiinnittämään huomiota:

- Lausuntopyynnöstä ei käy ilmi se, miten muissa tutkimukseen
liittyvissä maissa eettinen arviointi on toteutettu ja miten tutkimusta
kokonaisuutena rahoitetaan.

- Jos henkilötiedot tuhotaan, miten henkilöt ovat tutkimuksen kannalta jatkossa tunnistettavissa?
- Tutkimustiedotteessa emootio-sana voidaan korvata tunne-sanalla.
- Tutkimustiedotteesta ei käy ilmi, onko se tarkoitettu sekä kokeeseen osallistuville että vanhemmille.

Korjaukset ja lisätiedot pyydetään toimittamaan toimikunnan sihteerille.

4.Lausuntopyyntö 14/2013: ”Marketisation and Social Inequities in reproductive healthcare” (YTT Riikka Homanen, Tasti, yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö)

Päätös/lausunto: Ei eettisiä ongelmia. Tutkimussuunnitelma ja sen toteuttaminen on pohdittu huolellisesti. Tutkimus voidaan toteuttaa sellaisenaan.

5.Lausuntopyyntö 15/2013: ”Lastensuojelun huostaanotto interventiona – prosessi asianosaisnäkökulma (professori Tarja Pösö, yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö)

Päätös/lausunto: Tutkimukseen liittyy useita eettisiä ongelmia, joita suunnitelmassa ja lausuntopyynnössä on yksityiskohtaisesti kuvattu. Toimikunnan käsityksen mukaan nämä ongelmat on riittävästi huomioitu. Toimikunta antaa puoltavan lausunnon, mutta pyytää tutkijoita kiinnittämään erityistä huomiota seuraaviin eettisiin kysymyksiin:

- Sosiaalityöntekijöiden kaksoisrooli voi vaikeuttaa lapsen liittyvien arviointien tekemistä. Toisaalta hän vastaa lapsen/nuoren asioista ja toisaalta on puolueettoman tutkijan roolissa kysymässä huostaanoton vaikutuksia.
- Lapset joutuvat tutkimuksen kannalta eriarvoiseen asemaan riippuen siitä, haastatteleeko heitä sosiaalityöntekijä (tutkijana) vai yliopiston tutkija. Onko lapsilla edellytyksiä tehdä valinta sosiaalityöntekijän ja tutkijan välillä?
- Edellä mainittu asetelma vaikuttaa siihen, että haastateltava lapsi kokee edellä mainitut tilanteet eri tavalla, mikä saattaa vääristää tutkimustuloksia
- Toimikunnan käsityksen mukaan tutkijoiden ja sosiaalityöntekijöiden tulisi etukäteen neuvotella menettelytavoista, joita mahdollisissa

ongelmatilanteissa (väkivalta yms.) noudatetaan: sosiaalityöntekijällä lienee velvoite viranomaisena puuttua asiaan ja viedä asiaa eteenpäin (vai onko pelkässä tutkijan roolissa) ja yliopiston tutkija voi harkintansa mukaan ja luvan asianosaiselta itseltään saatuaan viedä asiaa eteenpäin. Mitä seurauksia tällä on lapsen kannalta?

6. Lausuntopyyntö 16/2013: ”Kasvojen havaitseminen ja sosiaalinen konteksti/Face Perception in a social context” (professori Jari Hietanen, yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö)

Päätös/lausunto: Ei eettisiä ongelmia. Tutkimus on toteutettavissa sellaisenaan.

7. Lausuntopyyntö 17/2013: ”Nuorten itsetuhoisuuden ilmeneminen, syyt ja avun saaminen” (TtM Tiina Salmi/hakemus tohtoriopintoihin, terveystieteiden yksikkö)

Päätös/lausunto: Ei eettisiä ongelmia. Aikaisempaan lausuntopyyntöön nähden tutkimussuunnitelma on parantunut ja selkiytynyt. Toimikunta toivoo, että tutkija kiinnittää huomiota vielä kielenhuoltoon, sillä tekstin selkeys parantaa ymmärrettävyyttä. Toimikunta pyytää vielä kerran version, jossa on kiinnitetty näihin seikkoihin huomiota koko tutkimussuunnitelman osalta. Erityisesti tiedotteen selkeyteen tulisi kiinnittää huomiota.

Tarkistettu versio pyydetään lähettämään toimikunnan sihteerille. Puheenjohtaja tarkastaa uudistetun version.

Puheenjohtaja Markku Ojanen

Sihteri Heikki Eilo